Kadextar Studio

II · I · OLIY TOIFA

REC ●

499

TEST · JAVOB

ART

50 / 50 · 28

HAMSHIRA TEST 2027

Hamshiralar attestatsiyasi 2027: baholash markazi e’lon qilgan test savollariga tekshirilgan javob, izoh va manba; imtihon formatidagi mashq variantlari; og‘zaki savollar bo‘yicha bilimlar bazasi.

SINOV NASHRI

499 rasmiy test **10×50** mashq varianti **462** og‘zaki savol

RASMIY MANBA

Savollar qayerdan olingan

Baholash markazi (tmbm.ssv.uz) “Hamshiralik ishi” bo‘yicha test bazasi va og‘zaki savollar ro‘yxatini e’lon qilgan. Bu kitobda — ikkalasi ham to‘liq, rasmiy raqamlari bilan.

Rasmiy test savollari 4 variantli savollar — to‘g‘ri variant, izoh, manba	**499** test
II malaka toifasi og‘zaki savollar — bilimlar bazasi	**153** savol
I malaka toifasi og‘zaki savollar — bilimlar bazasi	**151** savol
Oliy malaka toifasi og‘zaki savollar — bilimlar bazasi	**158** savol

BILISH KERAK

- Baza va ro‘yxat javobsiz e’lon qilingan. To‘g‘ri variant va javoblarni Kadextar Studio amaldagi hujjat va darsliklar bo‘yicha tekshirgan — har birida manba.
- Matn o‘zgartirilmagan — rasmiy imlosi bilan; A, B, C, D — rasmiy tartibda.
- Rasmiy variant eskirgan yoki noaniq bo‘lsa — kartada ochiq ogohlantirish.

Manba: tmbm.ssv.uz — test bazasi (2025-yil 16-iyun), og‘zaki savollar (2025-yil 4-iyun). Javoblar 2026-yil noyabr holatiga.

AMALDAGI TARTIB

Attestatsiya 2027: yangi tartib

2027-YIL 22-YANVARDAN

- Hamshiralar, o‘rta tibbiyot va o‘rta farmatsevtika xodimlari faqat onlayn kompyuter-test sinovidan o‘tkaziladi: og‘zaki suhbat ular uchun o‘tkazilmaydi.

§ VMQ 2026-yil 19-oktabrdagi 577-son qarori: 477-son qaror reglamenti, 33-band (lex.uz)

TEST SINOVI

- Test 50 ta savoldan iborat, javob berish uchun 50 daqiqa beriladi.
- Testdan o‘tish uchun kamida 28 ball to‘plash kerak.

§ VMQ 2023-yil 18-sentabrdagi 477-son qarori, ma’muriy reglament, 39-band (lex.uz)

ISH STAJI (2027-YIL 22-YANVARDAN)

- Ikkinchi toifa — mutaxassislik bo‘yicha kamida 1 yil, birinchi — kamida 3 yil, oliy — kamida 5 yil staj; toifa 5 yilga beriladi.

§ 477-son qaror reglamenti, 8, 10–12-bandlar, 577-son qaror tahririda (lex.uz)

TEKSHIRIB TURING

- Ariza berishdan oldin lex.uz va tmbm.ssv.uz dagi amaldagi tartibni tekshiring.

TEST SINOVI

Testni qanday yechish kerak

Kompyuter testida har savolning to‘rtta variantidan bittasi to‘g‘ri. Quyidagi besh qoida ballni oshiradi.

01 **Vaqtni taqsimlang**
50 savolga 50 daqiqa — o‘rtacha bir daqiqa. Qiyin savolda to‘xtab qolmang: keyinroq qayting.

02 **Savolni oxirigacha o‘qing**
“Noto‘g‘ri”, “birinchi navbatda”, “asosiy” kabi so‘zlar javobni o‘zgartiradi.

03 **Variantlarni solishtiring**
Avval aniq noto‘g‘ri variantlarni chiqarib tashlang, keyin qolganlarini taqqoslang.

04 **Raqamlarni yod oling**
Harorat, konsentratsiya, muddat va me’yorlar — kartadagi izohda; ularni birlik bilan eslab qoling.

05 **Vaqt bilan mashq qiling**
Mashq variantini taymer bilan yeching, kalit bilan tekshiring; xato savollar kartasini qayta o‘qing.

Qoidalar — Kadextar Studio tavsiyasi. Test tartibi — amaldagi hujjat va baholash markazi e’lonlariga ko‘ra.

QO‘LLANMA

Qanday ishlash kerak

01

Test kartalarini o‘qing

Har bir rasmiy test — T raqami bilan: to‘g‘ri variant ajratilgan, ostida izoh va § manba.

02

Mashq variantini yeching

Variantda javob ko‘rsatilmagan. 50 daqiqada yeching, so‘ng kalit bilan tekshiring; raqamni bossangiz — kartaga o‘tasiz.

03

Bilimlar bazasidan chuqurlashtiring

Og‘zaki savollar: K2 — II toifa, K1 — I toifa, KO — oliy toifa. Algoritm va me’yorlar tezkor ko‘rsatkichda.

KARTADAGI BELGILAR

ESKIRGAN
rasmiy variant eski me’yorga tayanadi: imtihonda nima va ishda nima — izohda

NOANIQ SAVOL
savolni ikki xil tushunish mumkin — qaysi biri kutilgani izohda

IKKI VARIANT
ikkita variant ham asosli — yaxshiroq asoslangani belgilangan

VARIANT YO‘Q
to‘g‘ri variant berilmagan — eng yaqini va sababi izohda

XAVFSIZLIK

- Kitob — attestatsiyaga tayyorgarlik qo‘llanmasi. Ishda muassasangizdagi amaldagi buyruq va protokollarga amal qiling; dori va dozani shifokor tayinlaydi.

BO‘LIMLAR

Mundarija

Raqamni bossangiz — o‘sha joyga o‘tasiz. Pastdagi “Mundarija” yozuvi mundarijaga qaytaradi.

Savollar qayerdan olingan 2

Attestatsiya 2027: yangi tartib 3

Testni qanday yechish kerak 4

Qanday ishlash kerak 5

Rasmiy test savollari 8

Mashq variantlari 25

Variant 01 26

Javoblar kaliti va natijalar 29

BILIMLAR BAZASI: OG‘ZAKI SAVOLLAR

II malaka toifasi 30

I malaka toifasi 40

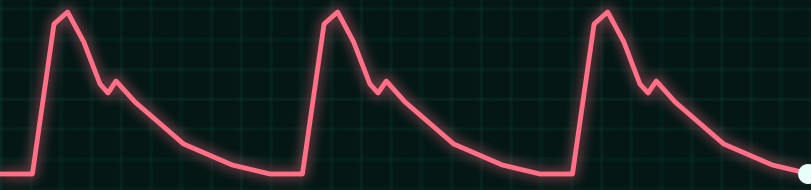
Oliy malaka toifasi 50

Tezkor ko‘rsatkich: algoritmlar va me’yorlar 60

To‘liq nashrda 62

499

RASMIY TEST

Rasmiy test savollari

Baholash markazi e’lon qilgan “Hamshiralik ishi” test bazasi: har bir savolga tekshirilgan to‘g‘ri variant, qisqa izoh va manba.

20	499	§
test — shu sinov nashrida	test — to‘liq nashrda	har javobda manba

T-001

Hamshiralik ishiga asos solgan inson:

A	F.Naytingeyl	TO‘G‘RI
B	Abu Ali Ibn Sino	
C	N.I Aripov	
D	Gipokrat	

Javob: A. Hamshiralik ishining asoschisi angliyalik hamshira Florens Naytingeyl (1820–1910) hisoblanadi: u bemorlar parvarishini ilmiy asosga ega kasbga aylantirgan, uning modeli bo‘yicha birinchi hamshiralar maktablari ochilgan.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 11-13-betlar; Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi, 2016, 6-bet

T-002

Xalqaro hamshiralik kuni qachon nishonlanadi:

A	12 may	TO‘G‘RI
B	9 may	
C	25 noyabr	
D	Noyabr oyining ikkinchi yakshanbasi	

T-002 · DAVOMI

Javob: A. Xalqaro hamshiralar kuni har yili 12-mayda, Florens Naytingeyl tug‘ilgan kunida nishonlanadi; bu kunni Xalqaro hamshiralar kengashi (ICN) e’lon qilgan va har yili nishonlaydi.

§ ICN: International Nurses Day (icn.ch, 2026); Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2016, 7-bet

T-003 NOANIQ SAVOL

Xalqaro hamshiralar kuni nechanchi yildan boshlab nishonlanadi:

A	1971	TO‘G‘RI
B	1990	
C	1890	
D	1820	

Javob: A. Darslikka ko‘ra Xalqaro hamshiralar kengashi 1971-yildan boshlab 12-mayni Naytingeyl xotirasiga hamshiralar kuni deb e’lon qilgan. 1820-yil Naytingeyl tug‘ilgan yil bo‘lgani uchun chalg‘ituvchi variant.

> **DIQQAT: SAVOL NOANIQ**
> Kalit darslik bo‘yicha berildi. ICN rasmiy sahifasida faqat sana (12-may) ko‘rsatilgan, bayram boshlangan yil yozilmagan, boshqa nashrlarda boshqa yil uchrashi mumkin. Imtihonda 1971 ni tanlang.

§ Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2016, 7-bet; Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari, 2008, 11-bet

T-004

Xalqaro hamshiralik assotsiyatsiyasiga qachon asos solingan:

A	1899	TO‘G‘RI
B	1820	
C	1971	
D	1844	

Javob: A. Xalqaro hamshiralar kengashi (ICN, savolda assotsiatsiya deyilgan) 1899-yilda tashkil topgan, dastlab unga to‘rtta milliy hamshiralar uyushmasi a’zo bo‘lgan; u sog‘liqni saqlash xodimlarining dunyodagi birinchi xalqaro tashkiloti.

§ ICN: Who we are; ICN launches new history of the organisation from 1899 (icn.ch, 2023); Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi, 2016, 9-bet

T-005

Xalqaro hamshiralik assotsiyatsiyasi asosiy vazifasi:

A **Hamshiralik ta’limini, hamshiraning vazifalarini, ish sharoitlarini yaxshilash normativlarni ishlab chiqarish, xalqaro konferensiyalarni o‘tkazish** — TO‘G‘RI

B Hamshiralar bilan seminar trening va konferensiyalar o‘tkazish

C Hamshiralarni ish bilan ta’minlash

D Hamshiralarni mukofotlash

Javob: A. ICN milliy hamshiralar uyushmalari federatsiyasi sifatida hamshiralik ta’limi, bilimi va amaliyoti sifatini, kasbiy me’yorlar va sog‘liqni saqlash siyosatini, hamshiralarning ish sharoitini yaxshilash uchun ishlaydi, xalqaro kongresslar o‘tkazadi.

§ ICN: Who we are (icn.ch, 2026); Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 22-bet

T-006

O‘zbekistonda qizil hoj va qizil yarim oy jamiyati qachon tashkil etilgan:

A	1925	TO‘G‘RI
B	1971	
C	1919	
D	1985	

Javob: A. O‘zbekiston Qizil Yarim Oy jamiyati 1925-yil 14-noyabrda tashkil etilgan; 1995-yilda yagona milliy jamiyat sifatida e’tirof etilib, Xalqaro Qizil Xoch va Qizil Yarim Oy jamiyatlari federatsiyasiga to‘liq a’zo bo‘lgan.

§ O‘zbekiston Qizil Yarim Oy jamiyati: Tarixi (redcrescent.uz/uz/about-us/history); Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari, 2008, 6-bet

T-007 NOANIQ SAVOL

Xalqaro salomatlik kuni qachon nishonlanadi:

A	aprel	TO‘G‘RI
B	12 may	
C	Noyabr oyining ikkinchi yakshanbasi	
D	29 avgust	

T-007 · DAVOMI

Javob: A. Jahon sog‘liqni saqlash kuni (Xalqaro salomatlik kuni) har yili 7-aprelda nishonlanadi, chunki JSST Ustavi 1948-yil 7-aprelda kuchga kirgan. 12-may esa hamshiralar kuni.

> **DIQQAT: SAVOL NOANIQ**
> Rasmiy A varianti chala chop etilgan: faqat “aprel” yozilgan, kun raqami tushib qolgan (ruscha nusxada ham shunday). To‘g‘ri sana 7-aprel; imtihonda A ni tanlang.

§ JSST: World Health Day (who.int); Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2016, 12-bet

T-008

Jahon sogliqni saqlash tashkiloti ning asosiy vazifalari:

A Bemorlarni dispanser nazoratiga olish

B Xalqaro standatrlari belgilash, dori moddalari va narkotiklar ustidan nazorat qilish — TO‘G‘RI

C Xalqaro qizil yarim oy jamiyati bilan hamkorlik qilish

D Nogironligi bor shaxslarga FTEK yo‘llanmalarini berish

T-008 · DAVOMI

Javob: B. JSST Ustavga ko‘ra xalqaro sog‘liqni saqlash ishlarini yo‘naltiradi: kasalliklar nomenklaturasi va tasnifini, farmatsevtik va biologik mahsulotlar standartlarini ishlab chiqadi, giyohvand moddalarni xalqaro nazoratga olish bo‘yicha tavsiya beradi. Dispanser nazorati va FTEK yo‘llanmasi milliy muassasalar ishi.

§ JSST Ustavi, 2-modda (who.int); JSST yangiligi 13.03.2025 (ECDD tavsiyalari va BMT Giyohvand moddalar komissiyasi); Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi, 2016, 13-bet

T-009

O‘zbekiston Respublikasi birlashgan millatlar tashkilotiga qachon a’zo bo‘lgan:

A	1992	TO‘G‘RI
B	1958	
C	1998	
D	1945	

Javob: A. O‘zbekiston Respublikasi Birlashgan Millatlar Tashkilotiga 1992-yil 2-martda a’zo bo‘lib qabul qilingan; bu sana BMT a’zo davlatlari ro‘yxatida qayd etilgan.

§ BMT: Member States — Uzbekistan, Date of Admission 02-03-1992 (un.org/en/about-us/member-states)

T-010

“F.Naytingel” medali bilan taqdirlangan O‘zbekistonlik hamshiralar kimlar:

A	**Rixsi Mo‘minova**	TO‘G‘RI
B	Zokirova Kamola	
C	To‘xtamatova Dilorom	
D	Ziyayeva Mavluda	

Javob: A. Ikkinchi jahon urushi yillaridagi fidoyiligi uchun o‘zbekistonlik hamshiralar Rixsi Mo‘minova, Matluba Eshonxo‘jayeva va Salipa (darslikda Salima) Qublanova Xalqaro Qizil Xoch qo‘mitasining oliy mukofoti — Florens Naytingeyl medali bilan taqdirlangan.

§ O‘zbekiston Qizil Yarim Oy jamiyati: Tarixi (redcrescent.uz); Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari, 2008, 6, 13-betlar; Mamatkulov B.M. va b., 2016, 7-bet

T-011

F.Naytingelning hamshiralik ishini rivojlantirishga qo‘shgan hissasi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan:

A Bemorlarga o‘z-ozini parvarish qilishni targ‘ib qilgan

B Birinchi bo‘lib, ayollar uchun kasbiy faoliyatlarni belgilab qo‘ygan

C Dispanser nazoratiga olish salomatlik uchun muhim ro‘l o‘ynashini aniqladi

D Hamshiralikning birinchi maktabiga asos solib, o‘zidan keyin ko‘pgina ilmiy ishlar qoldirgan TO‘G‘RI

Javob: D. Naytingeyl Qrim urushida gospitallarda tozalik va parvarishni yo‘lga qo‘ygan, “Parvarish haqida qaydlar” va boshqa ko‘plab asarlar yozgan; uning modeli bo‘yicha birinchi hamshiralar maktabi ochilgan. O‘z-o‘zini parvarish va dispanser nazorati uning hissasi sifatida keltirilmaydi.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 12-13-betlar; Mamatkulov B.M., Rustamova X.E. Jamoada hamshiralik ishi, 2016, 7-bet

T-012

Hamshiralik ishining ob’yekti bu:

A	**Inson**	**TO‘G‘RI**
B	Atrof muhit	
C	Kasalliklar	
D	Kasalxona	

Javob: A. Hamshiralik ishi falsafasining markazida inson turadi: hamshira kasallikning o‘zini emas, bemorni, oila va jamoani, ularning salomatlik bilan bog‘liq ehtiyojlarini parvarish qiladi. Atrof-muhit va kasalxona ta’sir etuvchi omil va ish joyidir.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 4, 24-betlar

T-013

F.Naytingel medali qaysi tashkilot tomonidan ta’sis etiladi:

A	**Xalqaro qizil Xoj**	**TO‘G‘RI**
B	Birlashgan millatlar tashkiloti	
C	Jahon sogliqni saqlash tashkiloti	
D	Sogliqni saqlash vazirligi	

T-013 · DAVOMI

Javob: A. Florens Naytingeyl medalini 1912-yilda Xalqaro Qizil Xoch qo‘mitasi ta’sis etgan; medal ikki yilda bir marta milliy Qizil Xoch va Qizil Yarim Oy jamiyatlari taqdim etgan fidoyi hamshiralarga beriladi.

§ XQXQ (ICRC): Florence Nightingale award: why the 2020 medal is special (icrc.org); Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari, 2008, 13-bet

T-014

O‘zbekistonda tibbiyot ilmining rivojlanishiga katta hissa qo‘shgan olimlar:

A	Abu Ali Ibn Sino	TO‘G‘RI
B	U. Rentgen	
C	A.A.Pavlov	
D	N.I Pirogov	

Javob: A. Abu Ali ibn Sino (Avitsenna) Buxoro yaqinida tug‘ilgan, uning “Tib qonunlari” kitobi tibbiyot ilmiga katta hissa bo‘lgan, unda bolalar parvarishiga ham ko‘p o‘rin berilgan. Rentgen, Pavlov va Pirogov boshqa mamlakatlarda ishlagan olimlar.

§ Ziyayeva M.F., Rizayeva O.Z. Bolalarda hamshiralik parvarishi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2016, 7-bet

T-015

Bemorlarni parvarish qilish tizimi asoschisi:

A	Florens Naytingeyl	TO‘G‘RI
B	Yuliya Vrevskaya	
C	Ekaterina Bakunina	
D	Darya Sevastopolskaya	

Javob: A. Bemorlarni parvarish qilish tizimining, ya’ni hamshiralik ishining asoschisi Florens Naytingeyl. Qolgan variantlardagi ayollar Rossiyadagi shafqat hamshiralari harakati vakillari, masalan Yekaterina Bakunina Qrim urushida otryadga boshchilik qilgan.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 10-11, 25-betlar

T-016

Salomatlik haqidagi ta’limot nima deb ataladi:

A	Valeologiya	TO‘G‘RI
B	Sanalogiya	
C	Gerontologiya	
D	Diyetologiya	

T-016 · DAVOMI

Javob: A. Valeologiya salomatlik haqidagi ta’limot: sog‘liqni saqlash, mustahkamlash va umrni uzaytirish yo‘llarini o‘rganadi. Sanalogiya kasallik yoki shikastdan keyin buzilgan faoliyatni tiklashni, gerontologiya qarishni o‘rganadi.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 15-bet

T-017

Hamshira bu ...:

A	**Hamshiralik ishi falsafasini himoya qiluvchi va hamshira sifatida faoliyat ko‘rsatishga huquqliy, kasbiy ilmga ega bo‘lgan mutaxasis**	**TO‘G‘RI**
B	Oliy toifali mutaxasis	
C	Maxsus diplomli kichik tibbiyot xodimi	
D	Bemorlarni ham ruhiy ham jismoniy quvvatlovchi shaxs	

Javob: A. Darslik ta’rifi: hamshira — hamshiralik ishi falsafasini himoya qiluvchi va hamshira sifatida faoliyat ko‘rsatish huquqiga, kasbiy bilimga ega bo‘lgan mutaxassis. Bemorni qo‘llab-quvvatlash uning vazifalaridan faqat biri.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 25-bet

T-018

Salomatlik bu ...:

A Salomatlik -bu organizmning jismoniy rejadagi eng yaxshi holatidir

B Salomatlik -bu organizmning ruhiy rejadagi eng yaxshi holatidir

C Salomatlik -bu organizmning ijtimoiy rejadagi eng yaxshi holatidir

D Barcha javob to‘g‘ri TO‘G‘RI

Javob: D. JSST ta’rifiga ko‘ra salomatlik faqat kasallik yoki jismoniy nuqsonning yo‘qligi emas, balki jismoniy, ruhiy va ijtimoiy jihatdan to‘liq farovonlik holati, shuning uchun uchala tomon birga olinadi.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 15-bet

T-019

Kasallik bu ...:

A **Organizmda muayyan simptomlar bilan birga kechadigan patologik o‘zgarishlarni tavsiflovchi holat** — TO‘G‘RI

B Organizning har qachongidan ham og‘ir ahvolda bo‘lishi

C Organizmda muayyan simptomlar bilan birga kechadigan fiziologik o‘zgarishlarni tavsiflovchi holat

D Hamshira parvarishiga muhtoj bo‘lgan va shu parvarishni olayotgan inson

Javob: A. Kasallik — organizmdagi patologik o‘zgarishlar va ularga xos simptomlar bilan kechadigan holat. “Fiziologik o‘zgarish” kasallik emas, “hamshira parvarishiga muhtoj va uni olayotgan inson” esa bemor tushunchasining ta’rifi.

§ Gadayev A. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Toshkent: Muharrir, 2012, 22-bet; Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 15, 25-betlar

T-020

Bugungi kun hamshirasiga qanday majburiyatlar yuklatilgan:

A	**Bemorlar parvarishi, profilaktika, sog‘liqni saqlash, reabilitatsiya masalalari**	TO‘G‘RI
B	Davolash ishlari, maslahatlar berish	
C	Sifat mezonlarini ishlab chiqish	
D	Endemik kasalliklarni oldini olish	

Javob: A. Bugungi kun hamshirasiga to‘rtta asosiy majburiyat yuklatilgan: bemorlar parvarishi, kasallikning oldini olish, sog‘liqni saqlash, bemorlarni oyoqqa turg‘azish va reabilitatsiya. Davolash va tashxis shifokor vakolatida.

§ Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 22-bet

1

VARIANT

Mashq variantlari

Imtihon formatida: 50 savol, 50 daqiqa, o‘tish bali — 28. Avval yeching, keyin kalit bilan tekshiring.

10	50	28
savol — tasodifiy, bazadan	daqiqa — imtihondagidek	ball — o‘tish chegarasi

Variant 01

Kalit ›

10 savol · 10 daqiqa · sinov varianti

01 T-001 ›

Hamshiralik ishiga asos solgan inson:

A) F.Naytingeyl
B) Abu Ali Ibn Sino
C) N.I Aripov
D) Gipokrat

02 T-002 ›

Xalqaro hamshiralik kuni qachon nishonlanadi:

A) 12 may
B) 9 may
C) 25 noyabr
D) Noyabr oyining ikkinchi yakshanbasi

03 T-003 ›

Xalqaro hamshiralar kuni nechanchi yildan boshlab nishonlanadi:

A) 1971
B) 1990
C) 1890
D) 1820

04 T-004 ›

Xalqaro hamshiralik assotsiyatsiyasiga qachon asos solingan:

A) 1899
B) 1820
C) 1971
D) 1844

05 T-005 ›

Xalqaro hamshiralik assotsiyatsiyasi asosiy vazifasi:

A) Hamshiralik ta’limini, hamshiraning vazifalarini, ish sharoitlarini yaxshilash normativlarni ishlab chiqarish, xalqaro konferensiyalarni o‘tkazish
B) Hamshiralar bilan seminar trening va konferensiyalar o‘tkazish
C) Hamshiralarni ish bilan ta’minlash
D) Hamshiralarni mukofotlash

06 T-006 ›

O‘zbekistonda qizil hoj va qizil yarim oy jamiyati qachon tashkil etilgan:

A) 1925
B) 1971
C) 1919
D) 1985

07 T-007 ›

Xalqaro salomatlik kuni qachon nishonlanadi:

A) aprel
B) 12 may
C) Noyabr oyining ikkinchi yakshanbasi
D) 29 avgust

08 T-008 ›

Jahon sogliqni saqlash tashkiloti ning asosiy vazifalari:

A) Bemorlarni dispanser nazoratiga olish
B) Xalqaro standatrlari belgilash, dori moddalari va narkotiklar ustidan nazorat qilish
C) Xalqaro qizil yarim oy jamiyati bilan hamkorlik qilish
D) Nogironligi bor shaxslarga FTEK yo‘llanmalarini berish

09 T-009 ›

O‘zbekiston Republikasi birlashgan millatlar tashkilotiga qachon a’zo bo‘lgan:

A) 1992
B) 1958
C) 1998
D) 1945

10 T-010 ›

“F.Naytingel” medali bilan taqdirlangan O‘zbekistonlik hamshiralar kimlar:

A) Rixsi Mo‘minova
B) Zokirova Kamola
C) To‘xtamatova Dilorom
D) Ziyayeva Mavluda

TEKSHIRISH

Javoblar kaliti va natijalar

Har katakda: savol raqami, to‘g‘ri variant va kartaning T raqami. Katakni bossangiz — izohli kartaga o‘tasiz. Sariq katak — kartada ogohlantirish bor, uni albatta o‘qing.

VARIANT 01 · KALIT

VARIANTGA ›

01 A T-001	02 A T-002	03 A T-003	04 A T-004	05 A T-005
06 A T-006	07 A T-007	08 B T-008	09 A T-009	10 A T-010

NATIJALAR JADVALI

VARIANT	SANA	TO‘G‘RI JAVOB	28 VA UNDAN KO‘P
Variant 01	_____	_____ / 10	☐

Imtihonda testdan o‘tish uchun kamida 28 ball kerak (50 savol, 50 daqiqa). 28 dan kam bo‘lsa — xato savollar kartalarini qayta o‘qing va variantni yana yeching.

HAMSHIRA TEST 2027

HR •

153

RASMIY SAVOL

II malaka toifasi

Bilimlar bazasi: II malaka toifasi bo‘yicha rasmiy og‘zaki savollar ro‘yxati — har biriga namunaviy javob va manba.

5	153	§
savol — shu sinov nashrida	savol — to‘liq nashrda	har javobda manba

K2-001 TUSHUNCHA

OIV, OIV infektsiyasi va OITSning farqini aytib bering.

OIV, OIV infeksiyasi va OITS bir-biriga bog‘liq, lekin har xil tushunchalar. O‘RQ-353 Qonunining 3-moddasiga ko‘ra: OIV (odamning immunitet tanqisligi virusi) — kasallikni qo‘zg‘atuvchi virusning o‘zi. OIV infeksiyasi — shu virus keltirib chiqaradigan surunkali yuqumli immunitet tanqisligi kasalligi; odam virusni yuqtirgan paytdan boshlab OIV infeksiyasi bilan yashaydi va u ko‘p yillar belgisiz kechishi mumkin. OITS (orttirilgan immunitet tanqisligi sindromi) — OIV infeksiyasining so‘nggi bosqichi: immun tizimi chuqur shikastlanib, og‘ir kasalliklar (sil, kriptokokkli meningit, og‘ir bakterial infeksiyalar, limfoma, Kaposhi sarkomasi) rivojlanadi. Davolanmagan OIV infeksiyasi ko‘pincha ko‘p yillardan keyin OITSga o‘tadi. Antiretrovirus dorilar virus ko‘payishini to‘xtatadi, shuning uchun OIV infeksiyasi boshqariladigan surunkali kasallikka aylangan.

§ O‘RQ-353 “OIV infeksiyasi tarqalishiga qarshi kurashish to‘g‘risida” (23.09.2013), 3-modda; JSST: HIV and AIDS, fact sheet (2026); Ergasheva M.Ya. Yuqumli kasalliklarda hamshiralik ishi. Samarqand, 2026, 399-bet

K2-001 · DAVOMI

Demak, OIV bilan yashovchi har bir shaxs OITS bilan kasallangan degani emas.

> **MASLAHAT**
> Uch tushunchani zanjir qilib ayting: virus — kasallik — kasallikning so‘nggi bosqichi. “OIV bilan yashovchi shaxs” iborasini ishlating.

K2-041 ME’YOR

Nafas olishning yoshga doir me’yoriy ko‘rsatkichlarni sanab bering.

Nafas olish soni yoshga bog‘liq: bola qancha kichik bo‘lsa, 1 daqiqadagi nafas harakatlari shuncha ko‘p bo‘ladi. Me’yoriy ko‘rsatkichlar (1 daqiqada): chaqaloqda 40–60 marta; 1–2 oylik bolada 35–48; 1–3 yoshda 28–35; 4–6 yoshda 24–26; 7–9 yoshda 21–23; 10–12 yoshda 18–20; 13–15 yoshda 17–18 marta; kattalarda 16–20 marta. Kattalarda yotgan holatda 14–16, tik turganda 18–20 marta bo‘ladi. Isitma, jismoniy zo‘riqish va hayajonda nafas tezlashadi. Nafas bemorga sezdirmasdan, go‘yo puls sanalayotgandek, bo‘sh qo‘lni ko‘krak yoki qoringa qo‘yib, to‘liq 1 daqiqa davomida sanaladi; bolada u tinch yoki uxlab yotganda sanaladi.

K2-041 · DAVOMI

Natija harorat varaqasiga yoziladi, me’yordan og‘ish shifokorga xabar qilinadi.

§ Ziyayeva M.F., Rizayeva O.Z. Bolalarda hamshiralik parvarishi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2016, 44-bet, 322-bet; Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 100-101-betlar

MASLAHAT
Raqamlarni yosh guruhlari bo‘yicha ketma-ket ayting va oxirida sanash texnikasini qo‘shing.

K2-105 HUJJAT

Sterilizatsiya oldi tozalov ishlari sifatini qayd qilish jurnali formasining raqammini ayting?

Sanepidqo‘mitaning amaldagi qoidalar ro‘yxatidagi SanQvaM 0342-17 “Shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi” bo‘yicha sterilizatsiya oldi ishlov berish sifatini nazorat qilish natijalari 366/u shakldagi jurnalda qayd etiladi; sterilizatorlar ishi 257/u jurnalida nazorat qilinadi. Bu hujjat lex.uz da e’lon qilinmagan. Lex.uz dagi yangiroq SanQvaN 0365-19 forma raqamini ko‘rsatmaydi, lekin “Sterilizatorlarni ishini nazorat qilish jurnali”ni belgilaydi: unga ishlatilgan indikator qog‘ozlari yopishtiriladi va jurnal arxivda 5 yil saqlanadi.

K2-105 · DAVOMI

Tozalov sifati nazorat qilinadi: asboblar lupa bilan yashirin qon va oqsil qoldig‘iga ko‘rib chiqiladi, qon qoldig‘iga azopiram, yuvuvchi vosita qoldig‘iga fenolftalein sinamasi qo‘yiladi. Sinama musbat bo‘lsa, asboblar qayta tozalanadi.

IZOH
Forma raqami 2017-yilgi SanQvaM 0342-17 da berilgan; u lex.uz da e’lon qilinmagan, lekin Sanepidqo‘mitaning amaldagi qoidalar ro‘yxatida bor. Muassasangizda qaysi jurnal shakli yuritilishini katta hamshiradan aniqlang.

§ SanQvaM 0342-17 (Sanepidqo‘mita ro‘yxati, 14.08.2025), 80, 135-betlar; SanQvaN 0365-19, 7.1.18, 10.6.11-bandlar; SanQvaN 0093-25, 75-band; Kadirov R.N. va boshq., 2026, 130-bet

MASLAHAT
Raqam so‘ralsa: 366/u (SanQvaM 0342-17); shuningdek 0365-19 dagi sterilizatorlar nazorati jurnalini ayting.

K2-140 TUSHUNCHA

Gemorragik shok belgilarini sanab bering.

Gemorragik shok — o‘tkir qon ketishi natijasida aylanma qon hajmining keskin kamayishi va to‘qimalarning qon bilan ta’minlanishi buzilishi; eng ko‘p sababi jarohat, shuningdek oshqozon-ichak, siydik-jinsiy yo‘llardan va operatsiyadan keyingi qon ketish. Belgilari bosqichlarga qarab:

01 Kompensatsiyalangan bosqich: qon bosimi normal, lekin taxikardiya, teri rangpar, qo‘l-oyoqlar sovuq, kapillyarlarning to‘lishi 2 soniyadan uzoq, periferik puls markaziy pulsga nisbatan zaif; teri perfuziyasining pasayishi shokning dastlabki belgisi.

02 Keyinroq tez nafas (taxipnoe), ong buzilishi (qo‘zg‘alish) va siydik kamayishi (oliguriya) qo‘shiladi.

K2-140 · DAVOMI

03 Gipotenziv (dekompensatsiyalangan) bosqich: qon bosimi pasayadi, markaziy puls zaif, periferik puls aniqlanmaydi, teri marmarsimon yoki tuproq rang, qo‘zg‘alish ong susayishi bilan almashadi, kuchli taxikardiya, og‘ir oliguriya; kechroq bradipnoe, bradikardiya va anuriya rivojlanadi. Kompensatsiyalangan va gipotenziv bosqich chegarasi aylanma qon hajmining taxminan 30% yo‘qotilishiga to‘g‘ri keladi. Gipotenziya kech belgi, shuning uchun normal qon bosimi shok yo‘qligini bildirmaydi. Hamshira puls, qon bosimi, nafas, ong, teri rangi va siydik miqdorini kuzatib, shifokorga darhol xabar beradi.

IZOH

Kattalardagi gemorragik shok bo‘yicha alohida milliy protokol topilmadi: bosqichlar, belgilar va 30% chegarasi bolalar gipovolemik shok protokolidan olingan; ERC 2025 birinchi yordam tavsiyalaridagi shok belgilari (rangpar, sovuq, nam teri, ong chalkashligi, juda tez yoki juda sekin puls) bunga mos keladi.

§ MKP “Bolalarda gipovolemik shok” (SSVning 2025-yil 23-iyundagi 180-son buyrug‘i), 8-10, 16-betlar; ERC Guidelines 2025: First Aid (Resuscitation 2025;215:110752), 5-bet

K2-140 · DAVOMI

MASLAHAT
Asosiy fikr: qon bosimining pasayishi kech belgi; erta belgilar — taxikardiya, rangpar sovuq teri va kapillyarlarning sekin to‘lishi.

K2-144 ALGORITM

Bronxial astma xurujida tez tibbiy yordam ko‘rsatishni aytib bering.

Bronxial astma xuruji — kuchayib boruvchi hansirash, nafas chiqarishning qiyinlashishi, xushtaksimon xirillash, yo‘tal va ko‘krak qafasida og‘irlik hissi bilan kechadigan holat. Tez yordam:

01 bemorni tinchlantiraman, qo‘llariga tayantirib o‘tqazaman, siqib turgan kiyimini bo‘shatib, toza havo kirishini ta’minlayman; ma’lum bo‘lsa, allergen yoki qo‘zg‘atuvchi omilni bartaraf etaman;

02 shifokorni, uyda 103 ni chaqiraman;

03 xurujning og‘irligini baholayman: 6 yosh va undan katta bemorda nafas soni 25 marta/daq. va undan ko‘p, puls 110 marta/daq. va undan ko‘p yoki bir nafasda jumla ayta olmaslik — og‘ir xuruj; SpO2 92% dan past, “jim o‘pka”, sianoz, bradikardiya, gipotenziya, ong xiralashishi — hayot uchun xavfli belgilar;

K2-144 · DAVOMI

04 bemorga o‘zining qisqa ta’sirli beta-2-agonist ingalyatorini (masalan, salbutamol) speyser bilan ishlatishga yordam beraman yoki shifokor ko‘rsatmasi bilan dorini nebulayzer orqali beraman, ingalyatsiya texnikasini nazorat qilaman; bolalarda dozalangan ingalyator doim speyser bilan ishlatiladi;

05 SpO2 pasaygan bo‘lsa, kislorod berib, saturatsiyani kattalar va o‘smirlarda 93–95%, 0–11 yoshli bolalarda 94–98% oralig‘ida ushlab turaman;

06 shifokor ko‘rsatmasi bilan tizimli kortikosteroid va boshqa dorilarni tayyorlab yuboraman;

> **IZOH**
> Shavazi 2026 darsligidagi namlangan 100% kislorod va eufillin dozalari javobga kiritilmadi: protokol bo‘yicha kislorod SpO2 ga qarab titrlanadi, dorilar va ularning dozasini shifokor belgilaydi.

§ MKP “Bronxial astma bilan kasallangan bemorlarni davolash” (SSV 180-son, 23.06.2025), 10, 16-17, 48, 60-61, 63-betlar; Shavazi N.M. (tahr.), 2026, 81-83-betlar; RCUK First aid guidelines 2025 (asthma)

K2-144 · DAVOMI

07 nafas soni, puls, SpO2 va ongni muntazam kuzatib, ahvol og‘irlashsa reanimatologni chaqiraman va natijalarni hujjatga yozaman.

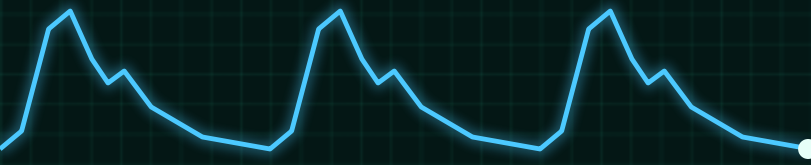
> **MASLAHAT**
> Uch narsani albatta ayting: o‘tqazish va tinchlantirish, speyser bilan qisqa ta’sirli beta-2-agonist, SpO2 nazorati ostida kislorod.

HAMSHIRA TEST 2027

SpO2 •

151

RASMIY SAVOL

I malaka toifasi

Bilimlar bazasi: I malaka toifasi bo‘yicha rasmiy og‘zaki savollar ro‘yxati — har biriga namunaviy javob va manba.

5	151	§
savol — shu sinov nashrida	savol — to‘liq nashrda	har javobda manba

K1-001 TUSHUNCHA

O‘tkir va surunkali leykozlar: patogenezi, klinikasi, hamshiralik parvarishi.

Leykoz — qon tizimining o‘sma kasalligi: suyak ko‘migida o‘zgargan qon hujayralari klonal ko‘payib, normal qon yaratilishini siqib chiqaradi va a’zolarga infiltratsiya qiladi, natijada kamqonlik, trombotsitopeniya va granulotsitopeniya rivojlanadi. O‘tkir leykozda yetilmagan blast hujayralar to‘planadi; kasallik yuqori isitma, kuchli holsizlik, intoksikatsiya, qon ketishlar (petexiyadan og‘ir qon ketishgacha), og‘ir infeksiyalar, limfa tugunlari, jigar va taloq kattalashishi, suyak og‘rig‘i bilan kechadi. Surunkali leykozda hujayralar yetilgan bo‘ladi, kasallik sekin kechadi, ko‘pincha belgisiz va umumiy qon tahlilida tasodifan topiladi; keyin holsizlik, terlash, subfebril harorat, vazn yo‘qotish, taloq kattalashishi qo‘shiladi. Hamshira harorat, puls, AQBni kuzatadi, qon ketish va infeksiya belgilarini erta aniqlab shifokorga xabar beradi, qo‘l gigiyenasi va aseptikaga qat’iy rioya qiladi, shifokor tayinlagan davoni bajaradi, bemorni ruhan qo‘llab-quvvatlaydi.

K1-001 · DAVOMI

Davolanishdan keyin quyosh nurlari va fizioterapiyadan saqlanish, qon tahlilini belgilangan muddatlarda topshirish tushuntiriladi.

§ MKP “Oʻtkir miyeloid leykoz” (SSVning 2025-yil 23-iyundagi 180-son buyrugʻi), 48-51-bet; MKP “Surunkali mieloid leykoz”, 5, 16-17-bet; MKP “Surunkali limfoleykoz”, 11, 14-bet (oʻsha buyruq)

> **MASLAHAT**
> Infeksiyalar va qon ketishlar leykozda asosiy xavf: javobda kuzatuv va infeksiyadan himoyani albatta ayting.

K1-049 HUJJAT

Emlash xonasida qanday tibbiy xujjatlar yuritiladi?

Emlash xonasida emlashni rejalashtirish, o‘tkazish, vaksinalarni hisobga olish va natijani qayd etuvchi hujjatlar yuritiladi. Amaldagi SanQvaN bo‘yicha asosiylari: profilaktik emlash kartasi (063/u shakl) — barcha emlashlar va tuberkulin sinamalari natijalari yoziladi; emlashlarni ro‘yxatga olish (ishchi) jurnali — emlash turi, sanasi, dozasi va seriyasi; vaksina, shprits va ignalarning kirimi va sarfini qayd qilish jurnali; sovutgich harorati qayd varaqasi; tibbiy cheklovlarni ro‘yxatga olish jurnali va immunologik komissiya qarorlari; emlashdan keyingi reaksiya va asoratlarni ro‘yxatga olish jurnali; aholining yoshma-yosh ro‘yxati, emlash rejasi va oylik monitoring grafigi; oylik (6-shakl) va yillik (5-shakl) hisobotlar; preparatlar yo‘riqnomalari va elektr uzilganda shoshilinch choralar rejasi. Har bir emlash 112/u, 026/u, 025/u va 063/u shakllarga ham yoziladi. Epidemik ko‘rsatma bo‘yicha emlashda ma’lumot darhol Yagona tibbiyot axborot tizimiga kiritiladi.

K1-049 · DAVOMI

Hamshira yozuvlarning to‘liq va aniq bo‘lishiga javob beradi.

> **IZOH**
> Hujjatlar ro‘yxati lex.uz dagi amaldagi SanQvaN 0239-07/3 (25.07.2017) dan olindi. Yagona tibbiyot axborot tizimiga kiritish talabi SSVning 2026-yil 17-son buyrug‘ida (karantin va xavfli infeksiyalar xavfida emlash) belgilangan.

§ SanQvaN 0239-07/3 “Yuqumli kasalliklar immunoprofilaktikasi” (25.07.2017): “Emlash xonasining hujjatlari”; Inomov Q., G‘aniyeva M., 2017, 282-284-betlar; SSVning 2026-yil 17-son buyrug‘i (AV 3936), 19-band

K1-053 ME'YOR

Laboratoriyaga serologik tahlillar uchun olib kelinayotgan qon yoki zardob miqdori qancha bo‘lishi kerak?

Serologik tahlil uchun kerakli qon yoki zardob miqdorini amaldagi milliy sanitariya qoidalari raqam bilan belgilamaydi: u o‘tkaziladigan tekshiruvlar soni, test-tizim yo‘riqnomasi va laboratoriya talabiga bog‘liq, shuning uchun hamshira yo‘llanma va laboratoriya ko‘rsatmasidagi miqdor va probirka turiga amal qiladi. Umumiy qoidalar: qon bir martalik probirka yoki vakuteynerga olinadi; bir nechta probirka olinsa, qo‘shimchalar aralashmasligi uchun laboratoriya belgilagan ketma-ketlikda to‘ldiriladi; gemoliz bo‘lmasligi uchun shprits porsheni bosilmaydi, qon probirkaga sekin o‘tkaziladi; har bir namuna shtrix-kod va bemor ma’lumotlari (F.I.Sh., tug‘ilgan sana, namuna olingan sana va vaqt) bilan belgilanib, yo‘llanma bilan mosligi tekshiriladi; kutish va tashish +2 dan +8 °C da, termosumkada; namuna olingandan 45 daqiqadan ko‘p vaqt o‘tsa, sentrifugalanadi.

K1-053 · DAVOMI

Qon olishda qo‘lqop kiyiladi, igna qayta yopilmasdan o‘tkir buyumlar konteyneriga tashlanadi.

> **IZOH**
> Serologik namuna hajmini millilitrda belgilovchi amaldagi rasmiy hujjat topilmadi, shuning uchun raqam berilmadi; hajmni laboratoriya va test-tizim talabi belgilaydi.

§ SanQvaN 0106-25 (SEOJSQ qarori 05.12.2025 32-son), 38, 40, 45-47, 51-bandlar; JSST: WHO guidelines on drawing blood: best practices in phlebotomy, 2010

K1-085 TUSHUNCHA

Brutsellyozda qaysi organlar zararlanadi va undagi klinik belgilarni ayting.

Brutsellyoz — Brucella bakteriyalari chaqiradigan zoonoz kasallik: odamga kasal hayvonlar bilan bevosita aloqada, xom (pasterizatsiya qilinmagan) sut va sut mahsulotlari orqali, kamdan-kam havo orqali yuqadi; odamdan odamga deyarli yuqmaydi. Yashirin davri ko‘pincha 2–4 hafta; taxminan yarmida kasallik o‘tkir, qolganida asta-sekin, haftalar-oylar davomida boshlanadi. Asosiy belgilari: isitma — ko‘pincha to‘lqinsimon (bir necha kun ko‘tarilib-pasayib turadi), kuchli terlash, holsizlik, ishtaha va vazn yo‘qolishi, bosh og‘rig‘i, bo‘g‘im va bel og‘riqlari; jigar, taloq va limfa tugunlari kattalashishi mumkin.

K1-085 · DAVOMI

Zararlanadigan a’zolar: suyak va bo‘g‘imlar — eng ko‘p uchraydigan asorat (40% gacha holatda): sakroileit, spondilit, periferik artrit; erkaklarda moyak va uning ortig‘i (orxit, epididimit); jigar; o‘pka; yurak — infeksion endokardit; asab tizimi — neyrobrutsellyoz (meningit, meningoensefalit). Hamshira epidemiologik anamnezni (chorva bilan ishlash, xom sut iste’moli) aniqlaydi, harorat egri chizig‘ini kuzatadi va shifokor ko‘rsatmalarini bajaradi.

IZOH
SSVning milliy klinik protokollar katalogida brutsellyoz bo‘yicha protokol topilmadi, shuning uchun javob JSST qo‘llanmasiga asoslangan.

§ JSST/FAO/OIE: Brucellosis in humans and animals (WHO/CDS/EPR/2006.7), 4-8-betlar; JSST: Brucellosis, fact sheet (2020); Ahmedova M.D. Yuqumli kasalliklar. Toshkent: Noshir, 2012, 20-bet

MASLAHAT
Bo‘g‘im va umurtqa zararlanishini birinchi ayting — bu brutsellyozning eng ko‘p asorati; isitmasi to‘lqinsimon.

K1-111 ALGORITM

Nevralgiya va radikulitning klinik manzarasi.Nevralgiya va radikulitlarda shifoxonagacha bo‘lgan bosqichdagi tez tibbiy yordam.

Nevralgiya — periferik nerv zararlanishi tufayli shu nerv sohasida paydo bo‘ladigan xurujsimon og‘riq. Qovurg‘alararo nevralgiyada to‘satdan kuydiruvchi yoki teshib o‘tuvchi, qovurg‘a oralig‘i bo‘ylab o‘rab oluvchi og‘riq va uvishish bo‘ladi, nafas olganda kuchayadi; uch shoxli nerv nevralgiyasida yuzda shu nerv sohasida bir necha soniyadan 2 daqiqagacha davom etadigan o‘tkir, yondiruvchi og‘riq xurujlari chaynash, gapirish va yuz harakatlaridan qo‘zg‘aladi. Radikulit (radikulopatiya) — umurtqadagi degenerativ o‘zgarishlar (osteoxondroz, disk churrasi) tufayli nerv ildizchasining siqilishi: bel yoki bo‘yin og‘rig‘i yuklamadan keyin kuchayadi, oyoq yoki qo‘lga tarqaladi, uvishish, holsizlik va harakat cheklanishi bilan kechadi. Shifoxonagacha yordam:

01 og‘riq joyi, xarakteri va boshlanishini so‘raydi, AQB, puls va haroratni o‘lchaydi;

02 ko‘krak qafasidagi og‘riqda o‘tkir koronar sindromni istisno qilish uchun shifokorni chaqiradi va 10 daqiqa ichida EKG yozadi;

K1-111 · DAVOMI

03 og‘riq kamayadigan qulay holat va tinchlik yaratadi, keskin harakat va yuk ko‘tarishni cheklaydi;

04 og‘riq qoldiruvchi, yallig‘lanishga qarshi nosteroid dori faqat shifokor ko‘rsatmasi bilan beriladi;

05 qo‘l-oyoqda kuchayib borayotgan holsizlik, sezgi yo‘qolishi, siydik yoki najasni tuta olmaslik yoki narkotik analgetik bilan ham qolmaydigan og‘riqda bemor zudlik bilan shifoxonaga yotqiziladi.

IZOH
Nevralgiya va radikulit uchun shifoxonagacha yordamning alohida milliy algoritmi topilmadi; javob tegishli protokollarning klinik qismi va shoshilinch yotqizish ko‘rsatmalariga asoslangan. Og‘riq qoldiruvchi dori va uning dozasini shifokor belgilaydi.

§ MKP (SSV 180-son, 2025): “Uch shoxli nerv nevralgiyasi”, 10-11-b.; “Umurtqa pog‘onasining degenerativ kasalliklari”, 12, 18, 31-33, 41-b.; “O‘tkir koronar sindrom”, 19-b.; “Mononeyropatiyalar” (176-son, 2026), 15-bet

MASLAHAT
Ko‘krak qafasidagi og‘riqni nevralgiya deb hisoblashdan oldin yurak xurujini istisno qilish kerakligini albatta ayting.

158

RASMIY SAVOL

Oliy malaka toifasi

Bilimlar bazasi: oliy malaka toifasi bo‘yicha rasmiy og‘zaki savollar ro‘yxati — har biriga namunaviy javob va manba.

5 savol — shu sinov nashrida	**158** savol — to‘liq nashrda	**§** har javobda manba

KO-001 TUSHUNCHA

Nafas shovqinlari. Bronxial shovqin va vezikulyar shovqin orasidagi faqrni toping

Nafas shovqinlari – o‘pkani auskultatsiya qilganda (fonendoskop bilan eshitganda) nafas olish va chiqarishda eshitiladigan tovushlar; asosiy nafas shovqinlari ikki xil: vezikulyar va bronxial nafas. Vezikulyar nafas alveolalarda hosil bo‘ladi: sog‘lom o‘pka to‘qimasi ustida, ko‘krak qafasining ikkala tomonida eshitiladi, tovushi yumshoq, “F” tovushini eslatadi, nafas olish chiqarishdan uzun (nisbati 3:1 yoki 3:0), ular orasida tanaffus yo‘q. Bronxial nafas me’yorda faqat hiqildoq va traxeya ustida eshitiladi: tovushi baland, “X” tovushini eslatadi, nafas chiqarish uzunroq yoki teng (1:3 yoki 1:1), nafas olish va chiqarish orasida tanaffus bor. Bronxial nafas o‘pka ustida eshitilsa – patologik belgi: o‘pka to‘qimasi zichlashganda (krupoz zotiljam, sil, o‘pka infarkti) yoki kompression atelektazda. Qo‘shimcha shovqinlar: quruq xirillash (bronxit, astma xuruji), nam xirillash (zotiljam), krepitatsiya, plevraning ishqalanish shovqini.

§ Gadayev A.G. va b. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Toshkent: Muharrir, 2018, 128, 130-bet; Zokirova K.U., To‘xtamatova D.U. Hamshiralik ishi asoslari. Toshkent: Tasvir, 2008, 127-128-bet

KO-001 · DAVOMI

Auskultatsiya tinch, iliq xonada, simmetrik nuqtalarda o‘tkaziladi.

> **MASLAHAT**
> Farqni uch belgida ayting: qayerda eshitiladi, tovush (“F” yoki “X”) va nafas olish-chiqarish nisbati; o‘pka ustidagi bronxial nafas – zichlashish belgisi.

KO-099 TUSHUNCHA

Enterobioz qanday kasallik va uning klinikasi qanday kechadi ? Entrobiozda laboratoriyaga kanday material yuboriladi?

Enterobioz — ostritsalar (Enterobius vermicularis) chaqiradigan kontakt antroponoz gelmintoz; asosan bolalarda uchraydi. Manbai — zararlangan odam; yuqish mexanizmi fekal-oral, asosan maishiy-muloqot yo‘li bilan: tuxum bilan ifloslangan qo‘llar, ichki kiyim, choyshab, o‘yinchoqlar, idishlar orqali; qashiganda o‘z-o‘zini qayta zararlash ham bo‘ladi. Urg‘ochi gijja orqa chiqaruv teshigidan chiqib, perianal burmalarga tuxum qo‘yadi. Klinikasi: yashirin davri 3–6 hafta; eng erta va asosiy belgi — kechqurun va tunda orqa chiqaruv teshigi atrofida qichishish, uyqu buzilishi, injiqlik, charchoq, tungi siydik tuta olmaslik, qorin og‘rig‘i, meteorizm; qashlash izlari, yoriqlar, piodermiya; qizlarda vulvovaginit; ko‘pincha belgisiz kechadi.

KO-099 · DAVOMI

Laboratoriyaga perianal burmalardan olingan qirma (yopishqoq shaffof plyonka bilan Grexem usuli yoki glitserinli tampon) va tirnoq osti qirmasi yuboriladi; najasdan tuxum odatda topilmaydi, chunki gijja tuxumni ichakda qo‘ymaydi. Natija manfiy bo‘lsa, 2–3 kun oralatib 3 marta tekshiriladi.

§ Milliy klinik protokol “Enterobioz” (SSVning 2025-yil 23-iyundagi 180-son buyrugʻi), 11-13, 16-17, 30-betlar

KO-107 ALGORITM

Sovuq urishi ta’rifi, tasnifi, bemor muammolari, birinchi yordam. Sovuq bilan og‘rigan bemorlarga hamshiralik yordami.

Sovuq urishi (muzlash) — past harorat uzoq ta’sir qilganda tomirlar spazmi va mahalliy qon aylanishi buzilishi natijasida tana qismi, ko‘pincha barmoqlar, quloq va burun to‘qimalarining shikastlanishi. Reaksiyagacha (yashirin) davrda teri rangpar-ko‘kimtir, sovuq, sezgi yo‘q; isitilgach reaktiv davr — og‘riq, shish, qizarish, pufaklar; chuqurlik 12–24 soatdan keyin aniqlanadi. Darajalari: I — qizarish, shish, qichishish; II — tiniq suyuqlikli pufaklar; III — qonli pufaklar, teri va teri osti nekrozi; IV — mushak, pay, suyak nekrozi, gangrena.

KO-107 · DAVOMI

Bemor muammolari: og‘riq, sezgi yo‘qolishi, harakat cheklanishi, umumiy sovqotish, infeksiya va gangrena xavfi, xavotir. Birinchi yordam:

01 iliq xonaga olib kirish, shifokor yoki 103 ni chaqirish;

02 o‘rtacha yoki og‘ir umumiy sovqotishni avval bartaraf etish;

03 ho‘l va siqib turgan kiyim, poyabzalni yechish, adyolga o‘rash, hushi to‘liq bo‘lsa iliq ichimlik;

04 muzlagan joyni ishqalamaslik, qor bilan artmaslik;

05 qayta muzlash xavfi bo‘lsa isitmaslik;

06 shifokor ko‘rsatmasi bilan 37–39 °C li suvda termometr nazoratida isitish;

KO-107 · DAVOMI

07 yengil bosib quritish, quruq qalin doka bog‘lam, a’zoni harakatsizlantirish, muzlagan oyoq bilan yurgizmaslik. Hamshiralik yordami: shifokor ko‘rsatmasi bilan og‘riqsizlantirish, a’zoni baland holatda saqlash, teri, harorat, puls, AQB ni kuzatish, aseptik bog‘lamlar, qoqshol profilaktikasi zarurligini shifokorga eslatish.

IZOH

Darsliklarda suvni 30–45 °C gacha asta isitish, massaj, spirt bilan ishqalash va issiq grelka qo‘yish tavsiya qilinadi — bu eskirgan. Amaldagi xalqaro tavsiya: 37–39 °C suv, ishqalamaslik, qayta muzlash xavfida isitmaslik.

§ Shavazi N.M. (tahr.) Shoshilinch holatlarda hamshiralik ishi, 2026, 155-157-betlar; AFP 2020;101(7):440 (WMS frostbite guideline); ERC Guidelines 2025: First Aid; Xo‘jamurodov G‘.J. va boshq., 2024, 134-bet

KO-114 HUJJAT

Davolash-profilaktika muasasalarida sanitariya-gigiyena, epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar, dezinfeksiya va sterilizatsiya rejimlariga rioya etilishi qaysi me’yoriy hujjat bilan reglamentatsiya qilinadi?

DPMlarda sanitariya-gigiyena va epidemiyaga qarshi rejim, dezinfeksiya va sterilizatsiya talablari bir nechta amaldagi hujjat bilan tartibga solinadi.

01 O‘RQ-393 “Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to‘g‘risida”gi Qonun (26.08.2015) — asosiy qonun, 34-moddasi dezinfeksiya tadbirlariga bag‘ishlangan.

02 0020-22-son SanQvaN — DPMlarni loyihalashtirish, qurish va ekspluatatsiya qilishning sanitariya qoidalari (xonalar, shamollatish, suv ta’minoti, jihozlar, xodimlar mehnat sharoiti, xonalarni saqlash), 2024–2025-yillarda o‘zgartirilgan.

03 0090-25-son SanQvaN — dezinfeksiya tadbirlari, dezinfeksiya vositalarini saqlash, tashish va qo‘llash (04.09.2025 dan kuchda).

04 0365-19-son SanQvaN — tibbiy asbob-anjomlarni sterilizatsiya qilish markazlari: sterilizatsiya oldi tozalov, sterilizatsiya va uning nazorati (14.05.2026 tahriri).

KO-114 · DAVOMI

05 Stomatologiya DPMlari uchun 0093-25-son SanQvaN.

06 Prezidentning 22.06.2018 dagi PQ-3800-son qarori — OIV tarqalishiga qarshi kurashish va shifoxona ichki infeksiyalari profilaktikasi.

07 0342-17-son SanQvaM “Shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi” (2017) — DPM bo‘limlarida epidemiyaga qarshi rejim. Dezinfeksiya vositalari har doim ularning yo‘riqnomasiga muvofiq qo‘llanadi.

IZOH
Ma’nosi K2-002 ga yaqin, sterilizatsiya qo‘shilgan. 0317-15 va 0342-17 SanQvaM lex.uz da yo‘q, lekin Sanepidqo‘mitaning amaldagi qoidalar ro‘yxatida (14.08.2025 holatiga) bor.

§ lex.uz: O‘RQ-393, 34-modda; SanQvaN 0020-22 (AV 70; 2024–2025 tahrirlari); SanQvaN 0090-25 (AV 350), 2-band; SanQvaN 0365-19 (14.05.2026); SanQvaN 0093-25 (AV 355); PQ-3800; SanQvaM 0342-17 (Sanepidqo‘mita ro‘yxati)

MASLAHAT
Bitta hujjat so‘ralsa, DPM uchun asosiysi 0020-22 ekanini ayting, dezinfeksiya — 0090-25, sterilizatsiya — 0365-19.

KO-152 ME'YOR

Antirabik vaktsina nima, yuborish sxemasi va qayerda qo‘llaniladi?

Antirabik vaksina — quturish virusiga qarshi faol immunitet hosil qiluvchi vaksina; ko‘rsatma bo‘lsa passiv himoya uchun antirabik immunoglobulin bilan birga qo‘llanadi. Ekspozitsiyadan keyin: II toifa (ochiq terini tishlab bosish, qon chiqmagan tirnalish) — jarohatga ishlov berish va zudlik bilan emlash; III toifa (teri orqali tishlash, shikastlangan teri yoki shilliq pardaga so‘lak tegishi, ko‘rshapalak bilan muloqot, bosh, yuz, bo‘yin, qo‘l, jinsiy a’zolar tishlanishi) — emlash va 0-kuni immunoglobulin; I toifada emlanmaydi. Ekspozitsiyadan keyingi in’eksiyalar soni va kunlari vaksina yo‘riqnomasi bo‘yicha; hayvon 10 kun sog‘lom qolsa yoki tahlili manfiy bo‘lsa kurs to‘xtatiladi. Ekspozitsiyagacha profilaktik emlash: 0, 7 va 30-kunlar, 1 yildan keyin revaksinatsiya, so‘ng har 3 yilda. Vaksina mushak ichiga, yelkaning deltasimon mushagiga, 5 yoshgacha bolalarda sonning oldingi-yon yuzasiga yuboriladi.

> **IZOH**
> Milliy protokol ekspozitsiyadan keyingi emlash sxemasini vaksina yo‘riqnomasiga havola qiladi; shuning uchun muassasada qo‘llanayotgan vaksina yo‘riqnomasidagi kunlarni biling.

KO-152 · DAVOMI

Kursni travmatolog yoki jarroh belgilaydi.

§ Milliy klinik protokol “Quturish” (SSVning 2025-yil 23-iyundagi 180-son buyrug‘i), 32-36-betlar

MASLAHAT

Hamshira hayvon haqidagi ma’lumotni (joyi, vaqti) zudlik bilan sanitariya-epidemiologiya va veterinariya xizmatiga yetkazishini ham ayting.

TEZKOR KO‘RSATKICH

Algoritmlar va me’yorlar

Ishda yoki takrorlashda kerakli muolaja va me’yorni tez topish uchun. Raqamni bossangiz — javobga o‘tasiz.

ALGORITMLAR: YORDAM, MUOLAJA, ISHLOV BERISH · 3

K2-144	Bronxial astma xurujida tez tibbiy yordam ko‘rsatishni aytib bering.	37
K1-111	Nevralgiya va radikulitning klinik manzarasi.Nevralgiya va radikulitlarda shifoxonagacha bo‘lgan bosqichdagi...	48
KO-107	Sovuq urishi ta’rifi, tasnifi, bemor muammolari, birinchi yordam. Sovuq bilan og‘rigan bemorlarga hamshiralik...	53

ME’YORLAR: KO‘RSATKICH, KONSENTRATSIYA, MUDDAT, JADVAL · 3

K2-041	Nafas olishning yoshga doir me’yoriy ko‘rsatkichlarni sanab bering.	32
K1-053	Laboratoriyaga serologik tahlillar uchun olib kelinayotgan qon yoki zardob miqdori qancha bo‘lishi kerak?	45
KO-152	Antirabik vaktsina nima, yuborish sxemasi va qayerda qo‘llaniladi?	58

HUJJATLAR VA BUYRUQLAR · 3

K2-105	Sterilizatsiya oldi tozalov ishlari sifatini qayd qilish jurnali formasining raqammini ayting?	33

K1-049	Emlash xonasida qanday tibbiy xujjatlar yuritiladi?	43
K0-114	Davolash-profilaktika muasasalarida sanitariya-gigiyena, epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar, dezinfeksiya va...	56

KEYINGI QADAM

To‘liq nashrda

Sinov nashri yoqqan bo‘lsa — to‘liq kitobda xuddi shu formatda hammasi bor.

499 — **Rasmiy test savollari**
bazaning barcha savollari — tekshirilgan to‘g‘ri variant, izoh va manba bilan

10 — **Mashq varianti**
har biri 50 savol — imtihon formatida, javoblar kaliti va natijalar jadvali bilan

462 — **Og‘zaki savollar**
II, I va oliy toifa ro‘yxati to‘liq — namunaviy javob va manba bilan

To‘liq nashr — soff.uz saytidagi Kadextar Studio sahifasida.

KADEXTAR

STUDIO

Savol va takliflar uchun — soff.uz saytidagi Kadextar Studio sahifasi orqali yozing.

© 2026 Kadextar Studio. Faqat shaxsiy foydalanish uchun; tarqatish va qayta sotish taqiqlanadi. Mustaqil tayyorgarlik qo‘llanmasi: Sog‘liqni saqlash vazirligi tomonidan chiqarilmagan. Savollar rasmiy test bazasi va ro‘yxatdan olingan; to‘g‘ri variantlar va javoblar Kadextar Studio tomonidan manbalar bo‘yicha aniqlangan, rasmiy kalit emas. Ishda amaldagi buyruq va protokollarga amal qiling. 2026-yil noyabr holatiga.